

KARLSBORG

Riktlinje för förebyggande insatser och tillhörande dokumentationsansvar

Gäller för:	Socialförvaltningen
Diarienummer:	2025-152
Beslutande:	Socialnämnden
Datum för beslut:	2025-06-09
Paragraf i protokoll:	§ 62
Gäller från och med:	2025-07-01
Dokumentansvar:	Socialchef
Aktualitetsprövning:	Genomförs första året varje mandatperiod.

Innehåll

FÖREBYGGANDE INSATSER.....	3
Bakgrund	3
Syfte	3
Beskrivning av begreppet: Icke behovsprövade insatser.....	3
Undantag från dokumentation med hänsyn till individens behov	4
Krav på dokumentation	4
Krav på undantag från dokumentation	4
BESKRIVNING AV FÖREKOMMANDE INSATSER	4
Seniorcoach	5
Huvudsaklig process	5
Syfte och mål	5
Målgrupp:	5
Förväntade effekter:.....	5
Dokumentationsskyldighet.....	6
Anhörigstöd	6
Huvudsaklig process	6
Syfte och mål	6
Målgrupp:	7
Förväntade effekter:.....	7
Dokumentationsskyldighet.....	7
Demenssamordnare	7
Huvudsaklig process	7
Syfte och mål	7
Målgrupp.....	8
Förväntade effekter.....	8
Dokumentationsskyldighet.....	8
Fritid för äldre.....	8
Huvudsaklig process	8
Syfte och mål	8
Målgrupp.....	8

Förväntade effekter.....	9
Dokumentationsskyldighet.....	9
Råd och stöd.....	9
Huvudsaklig process.....	9
Syfte och mål.....	9
Målgrupp.....	9
Förväntade effekter.....	10
Dokumentationsskyldighet.....	10

Förebyggande insatser

Bakgrund

Bakgrunden till riktlinjen är ny socialtjänst lag from 2025-07-01.

Den nya lagen förväntas leda till att individuellt anpassade insatser kan ges utan föregående individuell behovsprövning

Syftet med lagen är att öka tillgängligheten, särskilt till tidiga och förebyggande insatser

Socialtjänstlagen syftar till att stärka individens rättigheter och förbättra tillgängligheten till stöd och hjälp utan onödig administration och behovsprövning.

Lagstiftningen möjliggör för kommunerna att erbjuda vissa insatser utan behovsprövning. Socialnämnden har därför tagit fram riktlinjen för dessa insatser för att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillämpning inom kommunens verksamhet.

Denna styrning är i linje med intentionerna att förenkla, tillgängliggöra och individualisera stödet från socialtjänsten, samtidigt som rättssäkerheten och kvaliteten i verksamheten upprätthålls.

Syfte

Syftet är att presentera insatser som är lämpliga att erbjuda utan föregående behovsprövning inom Karlsborgs kommun

Till insatserna utvecklas kriterier för beviljande samt hur insatserna ska ges

Målet med dessa insatser är att förenkla processen för den enskilde och effektivisera socialtjänstens arbete. Syftet är att minska trösklarna till stöd och främja tidiga insatser som kan förebygga och mer lätt tillgänglig där insatser utan behovsprövning bidrar till att:

Komma in i ett tidigare skede för ett mer främjande och förebyggande arbete

Nå målgrupper som är svåra att nå idag

Ge insatser snabbare för individer med tidskänsliga behov

Bidra till mer effektiva arbetssätt

Beskrivning av begreppet: Icke behovsprövade insatser.

Vissa former av stöd och hjälp ska kunna erbjudas medborgare utan att en individuell utredning och biståndsbedömning genomförs. Exempel på detta kan vara anhörigstöd, förebyggande verksamheter och enklare serviceinsatser.

Undantag från dokumentation med hänsyn till individens behov

Socialtjänstlagen möjliggör för kommunerna att i vissa fall göra undantag från dokumentationsskyldigheten. Socialtjänsten har i grunden en skyldighet att dokumentera insatser och beslut som rör enskilda individer, men i vissa situationer kan det finnas skäl att begränsa dokumentationen för att värna den enskildes integritet och självbestämmande.

Undantag från dokumentation kan göras när det finns särskilda skäl kopplade till den enskildes behov och önskemål. Det kan exempelvis handla om situationer där en person av olika anledningar känner stor oro för registrering eller där insatsen är av sådan karaktär att dokumentation inte bedöms nödvändig för rättssäkerheten eller uppföljningen. Socialnämnden ska därför säkerställa att personalen har tydliga riktlinjer för hur dessa undantag ska tillämpas och att de alltid utgår från den enskildes bästa.

Krav på dokumentation

För att säkerställa rättssäkerhet och kvalitet i socialtjänstens arbete är dokumentation en central del av verksamheten. Alla insatser och beslut som rör enskilda individer ska dokumenteras enligt gällande riktlinjer. Dokumentationen ska vara tydlig, korrekt och tillräcklig för att möjliggöra uppföljning, rättssäkerhet och insyn. Det innebär att socialtjänstens personal har ett ansvar att registrera relevanta uppgifter som kan påverka individens stöd och insatser.

Krav på undantag från dokumentation

I vissa fall kan det finnas behov av att göra undantag från dokumentationsskyldigheten. Undantag ska vara grundade i individens behov och integritetsskydd, och beslut om undantag ska motiveras tydligt. Exempel på undantag kan vara när dokumentation kan orsaka oro eller rädsla hos den enskilde, eller när en insats är av sådan art att dokumentation inte tillför ett mervärde för individen eller verksamheten. Socialnämnden ansvarar för att tydliga riktlinjer och rutiner finns för att säkerställa att undantag görs på ett rättssäkert sätt.

Beskrivning av förekommande insatser

Seniorcoach

Huvudsaklig process

Förebyggande arbete handlar om att informera om och erbjuda olika aktiviteter för kommunens seniorer. Insatserna kan vara både allmänna och individuellt anpassade. Arbeta kan bland annat ske inom områdena friskvård, bostäder, kost och motion, digitalisering, säkerhetsfrågor mm. Målet är att göra Karlsborgs invånare ”seniorsmarta”.

Syfte och mål

Seniorcoachen ska bedriva ett förebyggande och uppsökande arbete. Arbetet ska rikta sig till alla seniorer i Karlsborgs kommun. Arbetet ska resultera i att fler äldre får en meningsfull vardag, har en aktiv livsstil, har en boendeform som passar individen, förebygger både fysisk och psykisk ohälsa, får information om tex säkerhetsfrågor, friskvård, digitala hjälpmedel mm.

Hälsosamtal är en del av seniorcoach uppdrag som syftar till att identifiera och förebygga ofrivillig ensamhet, genom att uppmärksamma sociala behov och vägleda seniorer till aktiviteter och gemenskapsfrämjande insatser. Samtalen ger också möjlighet att reflektera kring levnadsvanor och att få stöd i att göra förändringar som kan bidra till ökad livskvalitet och välbefinnande.

Målgrupp:

Seniorer över 65 år som bor i kommunen och inte har andra insatser från kommunen. Ej behovsprövad insats. Alla som tillhör målgruppen erbjuds insatsen.

Förväntade effekter:

För individen:

Minskad ofrivillig ensamhet och ökad social delaktighet.

Möjlighet att samtala om hälsa och välbefinnande och få vägledning utifrån egna behov och önskemål.

Bättre förutsättningar att leva ett självständigt och meningsfullt liv längre.

Förbättrad fysisk och psykisk hälsa.

För kommunen:

Minskad risk för ensamhetsrelaterade fysiska och psykiska hälsoproblem.

I förlängningen minskad belastning på kommunens äldreomsorg genom förebyggande insatser som gör att individen kan bibehålla sin hälsa och självständighet längre.

Ökad delaktighet och engagemang i samhället genom mer aktiva seniorer, vilket kan bidra till ett mer levande lokalsamhälle och stärka seniorers trygghet och nöjdhet med kommunens insatser.

Dokumentationsskyldighet

Hälsosamtalen är en öppen och förebyggande insats där seniorerna själva väljer att delta, ingen ansökan görs. Samtalen kan beröra personliga och känsliga ämnen, och vetskapen om att uppgifter registreras kan påverka öppenheten. Att erbjuda anonymitet skapar en trygg samtalsmiljö, där fler vågar delta och prata fritt utan oro för att informationen dokumenteras och sparas.

Hälsosamtalen erbjuds till en bred målgrupp och är inte kopplade till individuellt behovsprövade insatser inom socialtjänsten. De handlar om allmänt hälsofrämjande vägledning och socialt stöd, vilket gör att det inte finns något behov av att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda personer. Att införa krav på dokumentation skulle innebära en betydande administrativ börda utan att det tillför värde för individen eller kommunen. I stället kan resurserna läggas på att genomföra fler samtal och nå ut till fler seniorer.

Anhörigstöd

Huvudsaklig process

Anhörigstöd handlar om att utveckla, informera om och erbjuda olika former av stöd till anhöriga. Insatserna kan vara både allmänna och individuellt anpassade.

Målet med arbetet är att anhöriga ska finna stöd och hjälp, få träffa andra anhöriga samt få kraft att fortsätta ta hand om sin närstående.

Anhörigsamordnaren har en viktig funktion inom förvaltningen och har kontakt med flera medarbetare och funktioner.

Anhörigstöd ska bedrivas som en naturlig del av den verksamhet som socialtjänsten bedriver. Det är medarbetarna som utför den allra största delen av anhörigstödet.

Anhörigsamordnaren kan utöver detta erbjuda stöd i form av utbildningar och informationsträffar samt uppmuntrar till diskussion om anhörigstöd i verksamheten.

Syfte och mål

Avlastning, skapa trygghet och känsla av gemenskap, ökad kunskap. Hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Målgrupp:

Anhörigvårdare, anhöriga/närstående samt efterlevande. Ej behovsprövad insats.
Alla som tillhör målgruppen erbjuds insatsen.

Förväntade effekter:

Målet med insatsen är avlastning för anhöriga och närstående minskad oro för individen och anhöriga/närstående och minskad belastning för sjukvården

Dokumentationsskyldighet

Anhöriga och ofrivilligt ensamma önskar att få vara anonyma då de befinner sig i en extra utsatt och känsligt läge i livet. Det är viktigt att det är en låg tröskel in för att kunna ta kontakt och be om stöd och hjälp det vill säga att det ska kännas så anspråkslöst och naturligt som möjligt.

Anhörigstöd är inte kopplade till individuellt behovsprövade insatser inom socialtjänsten. De handlar om allmänt hälsofrämjande vägledning och socialt stöd, vilket gör att det inte finns något behov av att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda personer.

Att införa krav på dokumentation skulle innebära en betydande administrativ börda utan att det tillför värde för individen eller kommunen. I stället kan resurserna läggas på att genomföra fler samtal och nå ut till fler seniorer.

På grund av ovanstående så fråntas därmed anhörigstöd som insats kravet på dokumentation enligt socialtjänstlagen.

Demenssamordnare

Huvudsaklig process

Arbetet som demenssamordnare innebär att arbeta förebyggande kring personer med demensdiagnos i Karlsborgs kommun. Demenssamordnaren ska arbeta för att bygga upp en vårdkedja genom samverkan med Närhälsan i Karlsborg för att på så sätt kunna erbjuda stöd och information i ett tidigt skede i sjukdomen.

Syfte och mål

Demenssamordnaren ska bedriva ett förebyggande och uppsökande arbete för att fånga upp behov tidigt. Och i och med det erbjuda lämpliga insatser.

Målgrupp

Arbetet ska rikta sig till alla personer med demensdiagnos och/eller demensliknande symtom.

Förväntade effekter

Demenssamordnaren ska bedriva ett förebyggande och uppsökande arbete för att fånga upp behov tidigt. Målet är att erbjuda stöd, ge råd och information i ett tidigt skede i sjukdomen. Demenssamordnare ska genom information vid exempelvis hembesök eller samtal, informera om kommunens stödinsatser samt motivera brukare och anhöriga till att ta emot stöd och hjälp anses nödvändigt.

Dokumentationsskyldighet

Denna förebyggande insats innebär en dokumentationsskyldighet så att man kan utvärdera de insatser som är gjorda, erbjudna samt att kunna följa upp tidigare möten som skett med berörd individ.

Fritid för äldre

Huvudsaklig process

Arbetet med fritidsaktiviteter för äldre innebär att skapa och genomföra aktiviteter som syftar till att bryta isolering, minska ensamhet, främja social träning samt hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Syfte och mål

Syftet med verksamheten är att erbjuda meningsfulla fritidsaktiviteter som bidrar till ökad livskvalitet och välbefinnande för äldre. Målet är att minska ensamhet och isolering genom att skapa möjligheter för social interaktion och gemenskap.

Målgrupp

Verksamheten riktar sig till personer med beslut om särskilt boende i Karlsborgs kommun. Ej behovsprövad insats.

Förväntade effekter

Genom att erbjuda fritidsaktiviteter förväntas verksamheten bidra till ökad social interaktion och en känsla av sammanhang och meningsfullhet. Aktiviteterna ska också främja självständighet och delaktighet.

Dokumentationsskyldighet

Fritiden är inte kopplade till individuellt behovsprövade insatser inom socialtjänsten. De handlar om allmänt hälsofrämjande och sociala insatser för att bryta isolering och arbeta förebyggande utifrån fysiskt och psykiskt mående. Detta gör att det inte finns något behov av att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda personer.

Att införa krav på dokumentation skulle innebära en betydande administrativ börda utan att det tillför värde för individen eller kommunen. I stället kan resurserna läggas på planering av aktiviteter.

På grund av ovanstående så fråntas därmed fritiden som insats kravet på dokumentation enligt socialtjänstlagen

Råd och stöd

Huvudsaklig process

Råd och stöd innebär att erbjuda olika former av rådgivning och stöd till individer och deras anhöriga. Insatserna kan vara både generella och individuellt anpassade. Arbetet omfattar områden som hälsa, välbefinnande, sociala kontakter och praktisk hjälp. Verksamheter som erbjuder insatsen är öppenvården, vuxenhandläggning, barn och unga, biståndshandläggning, försörjningsstöd, budget och skuld

Syfte och mål

Syftet med råd och stöd är att ge individer och deras anhöriga nödvändig information och stöd för att hantera livssituationer. Målet är att förbättra livskvaliteten, främja självständighet och minska känslan av ensamhet och isolering.

Målgrupp

Alla individer och deras anhöriga som behöver råd och stöd. Insatsen är inte behovsprövad och erbjuds till alla inom målgruppen.

Förväntade effekter

För individen:

Ökad trygghetskänsla och stöd.
Bättre förutsättningar att hantera livssituationer.
Förbättrad fysisk och psykisk hälsa.

För kommunen:

Minskad belastning på socialtjänsten genom förebyggande insatser.
Ökad delaktighet och engagemang i samhället.
Förbättrad samverkan mellan olika aktörer och verksamheter.

Dokumentationsskyldighet

Råd och stöd är en öppen och förebyggande insats där individer och deras anhöriga själva väljer att delta. Dokumentation sker endast när det är nödvändigt för att säkerställa kvalitet och uppföljning av insatserna och där ett ärende redan finns påbörjat.